

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001545

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Несен Роман Сергійович

2. Roman S. Nesen

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 12-05-2026

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12401

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.31.31

Тема дисертації:

1. Розвиток емоційного інтелекту особистості юнацького віку засобом музикотерапії
2. The Development of Emotional Intelligence in Adolescents through Music Therapy

Реферат/анотація:

1. У дисертації представлено теоретико-експериментальне дослідження розвитку емоційного інтелекту особистості юнацького віку засобом музикотерапії. Актуальність дослідження детермінована сучасними соціокультурними реаліями, що вимагають від особистості юнацького віку високого рівня емоційної компетентності. Емоційний інтелект розглядається як ключова особистісна компетентність XXI століття, необхідна для успішної адаптації в умовах швидких змін, зростання інформаційного навантаження та стресових чинників. Юнацький вік є сензитивним періодом для розвитку емоційного інтелекту, коли відбувається інтенсивне становлення самосвідомості, системи цінностей, емпатії та навичок емоційної саморегуляції. Особистості юнацького віку стикаються з віковими кризами, опановують нові соціальні ролі, приймають важливі самостійні рішення, що зумовлює підвищену потребу в розвитку умінь керувати власними емоціями та розуміти почуття інших. У психологічній науці накопичено значний масив даних про

структуру та компоненти емоційного інтелекту та розроблено тренінгові методики його розвитку в різних вікових групах. Інтегративне поєднання розвитку емоційного інтелекту із засобами музикотерапії досліджене ще недостатньо. Музикотерапія як напрям практичної психології зарекомендувала себе засобом впливу на емоційну сферу: доведено її позитивний вплив на зниження тривожності, подолання депресивних станів, корекцію емоційно-поведінкових розладів, розвиток навичок емоційного самовираження та емоційної регуляції. Однак у науковій літературі бракує системних досліджень, що поєднують проблематику емоційного інтелекту особистості юнацького віку з використанням музикотерапевтичних технологій. Це зумовило необхідність проведення спеціального комплексного дослідження, спрямованого на теоретичне обґрунтування можливостей музикотерапії в розвитку емоційного інтелекту особистості юнацького віку та експериментальну перевірку ефективності відповідних методів. Загальнотеоретичне вивчення та критичне осмислення методологічних принципів формування поняттєво-термінологічного апарату дослідження дали можливість уточнити сутність поняття «емоційний інтелект особистості юнацького віку», яке в роботі розглядається як здійснювана нею суб'єктивна спроможність до глибокого осмислення власного життєвого досвіду та досвіду партнерів, їхньої ативної взаємодії в таких підсистемах, як «особистість юнацького віку – родина», «особистість юнацького віку – соціум». Провідними методологічними засадами дослідження є особистісно-орієнтований, системний, діяльнісний та арт-терапевтичний підходи, поєднання яких дозволило розглянути розвиток емоційного інтелекту особистості юнацького віку як цілісний динамічний процес під впливом внутрішніх психологічних чинників і цілеспрямованих музикотерапевтичних впливів. У першому розділі здійснено теоретико-методологічний аналіз проблеми розвитку емоційного інтелекту особистості юнацького віку. Проаналізовано основні наукові підходи до розуміння феномену емоційного інтелекту, розкрито еволюцію наукових уявлень про його структуру та функції у сучасній психологічній науці. Визначено роль емоційного інтелекту у процесі особистісного розвитку, соціальної адаптації та формування ефективної міжособистісної взаємодії. Розглянуто особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці як важливого етапу становлення особистості. Проаналізовано психологічні характеристики цього вікового періоду, пов'язані з формуванням самосвідомості, системи цінностей, емоційної рефлексії та здатності до емпатії. Обґрунтовано значення розвитку емоційної саморегуляції, емоційної обізнаності та навичок конструктивної комунікації як важливих складових гармонійного особистісного розвитку юнацтва. Окрему увагу приділено аналізу арт-терапевтичних підходів до розвитку емоційної сфери особистості. Розкрито можливості використання музикотерапії як психологічного засобу впливу на емоційний стан, самовираження та розвиток емоційної компетентності. Обґрунтовано теоретичні передумови застосування музикотерапевтичних технологій у роботі з особистістю юнацького віку та визначено їхній потенціал для розвитку складових емоційного інтелекту. У другому розділі представлено методологію та організацію емпіричного дослідження розвитку емоційного інтелекту особистості юнацького віку. Обґрунтовано вибір психодіагностичних методик і дослідницьких процедур, спрямованих на виявлення рівня сформованості компонентів емоційного інтелекту. Описано вибірку дослідження, етапи експериментальної роботи та методи кількісного і якісного аналізу отриманих результатів. Здійснено аналіз емпіричних даних щодо рівня розвитку основних компонентів емоційного інтелекту особистості юнацького віку. Виявлено особливості сформованості емоційної обізнаності, емпатії, емоційної саморегуляції та мотиваційних характеристик респондентів.

2. This dissertation presents a theoretical and experimental study of the development of emotional intelligence in adolescents through music therapy. The relevance of this research stems from contemporary sociocultural realities, which require adolescents to possess a high level of emotional competence. Emotional intelligence is viewed as a key personal competency of the 21st century, necessary for successful adaptation in conditions of rapid change, increasing information overload, and stressors. Adolescence is a sensitive period for the development of emotional intelligence, during which self-awareness, a value system, empathy, and emotional self-regulation skills undergo intensive formation. Adolescents face age-related crises, take on new social roles, and make important independent decisions, which creates a heightened need to develop the ability to manage their own emotions and understand the feelings of others. Psychological science has accumulated a significant body of

data on the structure and components of emotional intelligence and has developed training methods for its development across various age groups. The integrative combination of emotional intelligence development with music therapy techniques has not yet been sufficiently researched. Music therapy, as a branch of practical psychology, has proven itself as a means of influencing the emotional sphere: its positive impact on reducing anxiety, overcoming depressive states, correcting emotional and behavioral disorders, and developing skills in emotional self-expression and emotional regulation has been demonstrated. However, the scientific literature lacks systematic studies that combine the issue of emotional intelligence in adolescents with the use of music therapy techniques. This necessitated a special comprehensive study aimed at theoretically substantiating the potential of music therapy in the development of emotional intelligence in adolescents and experimentally verifying the effectiveness of the relevant methods. A general theoretical study and critical analysis of the methodological principles for developing the conceptual and terminological framework of the study made it possible to clarify the essence of the concept of “emotional intelligence of adolescents,” which is considered in this work as the adolescent’s subjective capacity to deeply comprehend their own life experience and that of their partners, as well as their active interaction within such subsystems as “adolescent personality– family” and “adolescent personality–society.” The leading methodological foundations of the study are the person-centered, systemic, activity-based, and art-therapeutic approaches; their combination allowed us to examine the development of emotional intelligence in adolescents as a holistic dynamic process influenced by internal psychological factors and targeted musictherapeutic interventions. The first chapter presents a theoretical and methodological analysis of the problem of emotional intelligence development in adolescents. It analyzes the main scientific approaches to understanding the phenomenon of emotional intelligence and traces the evolution of scientific concepts regarding its structure and functions in contemporary psychology. The role of emotional intelligence in the process of personal development, social adaptation, and the formation of effective interpersonal interaction is identified. The characteristics of emotional intelligence development during adolescence as a crucial stage in personality formation are examined. The psychological characteristics of this age period related to the formation of self-awareness, a value system, emotional reflection, and the capacity for empathy are analyzed. The importance of developing emotional self-regulation, emotional awareness, and constructive communication skills as key components of harmonious personal development in adolescence is substantiated. Particular attention is paid to the analysis of art therapy approaches to the development of the emotional sphere of the personality. The possibilities of using music therapy as a psychological tool to influence emotional state, self-expression, and the development of emotional competence are explored. The theoretical foundations for the application of music therapy techniques in working with adolescents are substantiated, and their potential for developing components of emotional intelligence is identified. The second chapter presents the methodology and organization of an empirical study on the development of emotional intelligence in adolescents. The selection of psychodiagnostic methods and research procedures aimed at identifying the level of development of emotional intelligence components is justified. The study sample, stages of the experimental work, and methods of quantitative and qualitative analysis of the obtained results are described.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Несен Р. С. Теоретичні аспекти впливу музикотерапії на емоційний інтелект у юнацькому віці. Журнал сучасної психології. 2025. № 2. С. 66–77. URL: <https://doi.org/10.26661/2786-7471/2025-2-7>
- 2. Несен Р. С. Нейропсихологічні аспекти музикотерапії: вплив на активацію мозкових зон. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія. 2025. № 2. С. 62–65. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2025.2.11>
- 3. Несен Р. С. Індивідуалізовані музичні втручання як чинник розвитку емоційної саморегуляції у підлітковому віці. Věda a perspektivy. 2025. № 6 (49). С. 213–221. URL: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-6\(49\)-213-221](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-6(49)-213-221)
- 4. Несен Р. С. Музикотерапія як немедикаментозний психокорекційний вплив в емоційному розвитку особистості. Габітус. 2025. Вип. 72, т. 1. С. 117–122. URL: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.72.1.21>
- 5. Несен Р. С. Вплив музикотерапії на рівень тривожності у пацієнтів з генералізованим тривожним розладом. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2025. Вип. 24. С. 115–120. URL: <https://doi.org/10.30970/PS.2025.24.13>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошина Валентина Віталіївна

2. Valentyna V. Voloshyna

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4372-5824

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=SSXtyDIAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Губа Наталія Олександрівна

2. Natalia O. Huba

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9582-4373

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опанасюк Ірина Василівна

2. Iryna V. Opanasiuk

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3626-0691

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руденко Лілія Миколаївна

2. Liliia M. Rudenko

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1655-5708

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Xuf3CwAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бігун Неля Іванівна

2. Nelia I. Bihun

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1767-5181

Додаткова інформація:

https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=bdZqaN0AAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Федоришин Василь Ілліч

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Федоришин Василь Ілліч

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна